

І в Л е н а у.

I. Байдуже.

Чи наче Сократ ти пугар отрути
 На благо вітчини з усміхом пеш;
 Чи мов огидний душогубець лютий
 Під катів меч з проклоном карк кладеш;

Чи геній твій серед часів летіня
 Верг діло мов гору́ людству на шлях,
 Так що у стіп єї грядущі покоління
 Глядять на шпиль із подивом в очах;

Чи ти на те лиш жив тут довгі літа,
 Щоб у могилі хробам дати жир;
 Чи закував в кайдани ти пів світа,
 Людством потряс як владник, богатир, —

Се все не більш значить, як у краплині
 Дрібний наливочок в округ плине,
 І чи на право в ній свою вандрівку,
 Чи то на ліво він єї почне.

II. Пісня про бідну зяблицю.

Пташнік, се хитра штука:
 Як вялий лист спадає.
 Він зловлену зяблицю
 У клітку запирає.

Приборкує пташину,
 Щоб вміла знаходити
 З верятками полицю,
 З судини воду пити.

Коли вже пташка жваво
 В своїй вязниці біга
 І кождий кутик знає —
 Сліпить єї суціга.

Могутний птиць володарь
 Випалює зяблиці
 Розжаренем залізом
 Із голови очиці.

Спитаєш, в чім причина
 Себє гидкого діла?
 Єй — що-б в тюрмі пташина
 Весни не догледіла.

Пташнік не потребує
 На провесні співаня,
 Розбудженого серця
 Учїх і горюваня.

Сидить-сумує пташка
 В закритій щільно кліті,
 Щоб весняний і дух той
 Не міг їй долетіти.

Коли-ж душа співуча
 Про все те весну вчує,
 Рванеть ся, затріпочесь
 І голосу стрібує, —

Прогонює гнобитель
Думки про ярь, свободу,
Лє смілому співаці
На крила зимну воду.

А як напре ся й мокра
Співать пташина сміла,
То вискубає кат їй
Два-три перця із тіла,

Щоб здержала співанє
Про весняні чари,
Аж гай утратить листє
І небо відкриють хмари.

Тоді несе в ліс пташку:
Співай, як серце знає!
Тріпочесь пташка втішно,
Про весну споминає.

В самотріску заперта
Співа дурна зяблиця
На весняную нуту:
Як гарна труп-землиця!

Сей спів фальшивий чують
Вандруючі пташата,
Збентежена спиняєсь
Громадка ся крилата.

Весни бажанєм пяна
Без тям в низ злітає,
І пташнику на віху
У сіль его впадає. —

А ось весна, зяблиця
Сидить у своїй клітці;
Пташник, щоби мовчала,
Рве піре з крил сирітці.

І я душею чую,
Що з півночі нам грозить:
Студений подих вітру
Гайі нам поморозить.

Серед пустого зрубу
Самотріск он ворожий,
А в нім співа зяблиця:
„Ах, красний сей світ божий!“

Та чей по темній стужі
Настане ярь освіти,
Порвуть ся й пташникови
Гго старії сїти.

З німецького переведа
Уляна Кравченко.

